

Telegraful

Organ național-biserică

Str. Șaguna 8

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei
luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900
Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Martia și Vinerea

Corespondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori ne-
francate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se pu-
blică de mai multe ori se dă rabatal cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Te-
legraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Duhul renașterii

Multă lume a sperat că, prin întregirea neamului și desrobirea provinciilor românești, vom avea o renaștere religioasă generală, puternică și fecundă, care va purifica viața publică de toate maldiile adânci și pernicioase. Nădejdele acestor idealisti nu s'au vestejit, dar au fost puse la mari încercări.

Ne-a copleșit politicianismul, cu toate păcatele și blăstemățiile lui. Înainte vreme neamul era împărțit prin granițe urgisite. Astăzi partidele politice ne-au desbinat mai crâncen decât vechile granițe politice.

După îmbrățișările și lacrimile de bucurie, că ne-am unit, au urmat dihoniiile regionaliste, împinse până la sălbătăcie. Și în această situație ne-a suprins criza de azi, care totuși n'a căzut din senin, ci poate fi în mare parte atribuită lipsei de unitate și lipsei de înfrățire națională. În planul lui Dumnezeu socotim că și ne-cazurile de azi și cele din viitor își vor avea un rost. Suferințele împreună, izvorâte din greșelile noastre ale tuturor, — și nu vom mai arunca vina pe streini, ca în trecut — ne vor sili să ne

strângem la olaltă, să fim cu priință unul față de altul și să apucăm pe calea mântuirii.

Iar această cale e calea bisericii și calea întoarcerii la Hristos. Calea prin care sfânta instituție va fi îndrumătoarea conștiinței publice, trezite și active.

Slujitorii sfântului altar să nu disperateze, nici să fie pesimiști. Dumnezeu nu va îngădui ca această țară să-și piardă sufletul său.

Suflarea Duhului n'a încetat, nu ne putem da seama de unde vine și încotro pleacă — cum spune Scriptura. Duhul este prezent, deși nu-L poate oricine observa.

Curentele mari de renaștere, stârnite în câmpul istoriei, au avut de multeori obârșii modeste. În vremuri de confuzie și de apatie, dorul de renaștere e neînfrănat și mulți râvnitori sunt dispuși a-l saluta și acolo unde nu există în realitate. Înțelegem amăgirea sectară de azi și mișcările pietiste la ordinea zilei.

O renaștere nu constă dintr'un val de simțire religioasă, nici chiar dintr'o propoveduire înfocată, și nici dintr'o serie de întoarceri individuale la Hristos.

Duhul renașterii are rădăcini mai adânci. E Duhul, care

trezește pocăință, înfrânare, disciplină și o reîntoarcere la Adevărul divin, care reformează întreaga concepție a omului despre lume și despre destinul lui.

Punctul de plecare al renașterii e primirea de bună voie și purtarea jugului și a crucei lui Hristos. Când Mântuitorul Hristos a zis: jugul meu este plăcut și sarcina mea este ușoară, ni-a descoperit un principiu de supremă importanță pentru religie.

El n'a înțeles că aderenții săi vor fi scutiți de sarcini și crucea sa ar fi voluntară. Ci ambele sunt indispensabile, atât pentru creștinul din lume, cât și pentru cel din mănăstire.

Nu a identificat jugul Său cu sistemul Fariseilor și al Cărturarilor, care era formal și extern și sub masca lui acoperia o crasă imoralitate, pe care Evangheliile o demască fără cruțare.

Formaliștii rigizi se pot consola că o infimă minoritate a credincioșilor țin cu îndărătnicie la obiceiurile religioase, dar slujitorii Renașterii nu se odihnesc până ce biserica întreagă nu se întoarce la Hristos.

Slujitorii adevărați ai renașterii trebuie să pornească dela întărirea disciplinei interne. Rigorismul falsifică religia și o face

imposibilă și numai pentru fanatic și maniaci. Dar și laxitatea e detestabilă, pentru că răpește religiei sensul adevărat și o prefăce în sare fără de putere.

Problema religioasă a vremii noastre e în funcție de puterea Harului în stare a prefăce firea ordinii recalitrante din lume, și în efectele sfintelor taine, în scopul dezvoltării progresive a spiritualității.

Nici, una nici alta nu e efectivă fără supunerea complectă și necondiționată față de Hristos și fără alipirea sinceră și devotată de biserica Lui, care dispune de o vastă experiență și de mijloace necesare pentru a ne strămăta într'o viață nouă. *Tr. Scorobef.*

Comemorări. În capitală și alte centre s'au comemorat zilele de *4 August*, când s'au împlinit 13 ani dela ocuparea Budapestei, și de *6 August*, când în orașul istoric *Mărășești* s'au adus omagii eroilor cari înainte cu 15 ani s'au jertfit în crâncenele lupte din împrejurimile acelei comune. Societatea ortodoxă națională a femeilor, prin prezidenta ei, dna Alexandrina Cantacuzino, a făcut cele mai mari eforturi spre a clădi mausoleul dela *Mărășești*, unde sânt adăpostite osemintele a 16 mii viteji ai neamului, căzuți pentru întregirea țării.

FOIȘOARA

Scrisoare unui prieten

Lui Ș. C. absolvent de teologie

Dragul meu prieten, — Sânt încă sclavul odihnei cu care vacanța de vară pentru alții este ceva mai generoasă. Știi că «rășmirițe» nefolositoare au făcut cu neputință rămânerea mea acolo, unde am încercat cele mai adânci acorduri de pioasă închinare Domnului. Știi că hotărârea nestrămutată de a mă reface sufletește, m'a îndrumat să-mi caut aiurea țaria zdruncinată și liniștea pierdută. Cu această hotărâre înfrățit, jertfesc odihnei mele zilele verii, iar datoriei pacea înviorătoare a nopților târzii, când — cu cartea înainte și gândurile strânse — îți se pare că ești mai aproape de Dumnezeu ca alții.

În astfel de clipe sânt eu, acum, când citesc scrisoarea ta, cu rândurile ei liniștite, aduse frumos pe hârtie.

Tu îmi trimiți vești din Sibiu meu drag, îmi povestești de frământările celui din urmă an academic, care odată sfârșit, te găsești ridicat pe arena vieții, ale cărei greutatea nu te înfricoșează. Subliniez satisfăcut această constatare, prin rostul căruia tu pui, în rândurile ce mi-ai trimis, o problemă care e vârful tuturor celorlalte probleme ce au să-ți frământa viața, pe care toată lui Hristos-Dumnezeu vrei să o dai. Da! Toată!... Căci numai cineva care-l are mereu în el și cu el, pe împăratul păcii și al biruinței, se poate gândi în astfel de momente decisive, cu tot entuziasmul cuminte ce-ți încălzește tinerețea, la cuvintele pe care Coșbuc ți le împrumută ca să mi le pui înainte ca o sinteză desăvârșită a ceea ce știi că are să-ți fie viața: *o luptă... în vârtejul căreia vei lupta cu dragoste cu dor de ea.*

Și pentru că viața ta de slujitor al Domnului o văd îndrumată într'o

matcă atât de prielnică, cu voia ta, dragă prietene, discut bucuros problema pe care o ridici în rândurile tale.

Ca mâne vei cere Celui mai mare taina hirotoniei. Vei părăsi definitiv zidurile prietenoase ale așezământului academic «Andreian» care a ocrotit și oțelit pentru războiul vieții atâția înaintași de-ai tăi, și vei pleca acolo unde te cheamă viața care curge înaintea noastră, ne sbuciumă inima, ne înfierbântă tâmpile, ne agită cu problemele ei și cu chiotul ei ne turbură nelăsându-ne odihni niciodată.

Și pentru că nava ființei tale să nu se fărâme în lupta cu marele ei rival — viața — e drept să te întreb: cum trebuie să o cârmuești, unde trebuie să o îndrumi? Tu mi-ai spus: la Hristos. Dar, până acolo e drumul care duce, e *preoția* ta cu îndatoririle ei, e greutatea ei misionară și suferințele împreunate cu ea.

Preoția noastră nu este, — și nici nu știu să fi fost vreodată, — o

carieră de ieftene succese. Preotul are o slujbă — jertfa; o misiune — dragostea; și o răsplată (în veacul de-acum) — suferința. Asa fiind, preoția nu trebuie să pară nimănui ușoară și dulce ca visul într'o viziune paradisiacă de opiu. Și de ce oare ne-am toarce din fire de basm și închipuire o viață care numai așa nu este? Să privim realitatea în față.

A fi bun preot, astăzi nu e ușor. Pentru că încă lipsesc multor slujitori ai Domnului stimulentele suverane ale unui apostolat activ și entusiast. Urmarea firească a acestor lipsuri e sălășluirea unei atmosfere de îngheț în multe din bisericile noastre văduvite de credincioși. Și credinciosului, preotul închinat lui Hristos, trebuie să-i pună la dispoziție întreaga viață, pentru a-l reîntoarce la Hristos. Atâta căldură să împrăștie din sufletul său, încât să topească ghețarul ce-i desparte. Și pentru că să ajungă aci, un lucru trebuie: preotul să fie cel mai bun

O nouă capitulație

— Acordul cu Vaticanul —

Monitorul Oficial a publicat de curând *acordul*, între Vatican și guvernul român, în chestiunea organului denumit «Status Romano-catholicus Transylvaniensis».

În același timp cotidienele bucu-reștene, *Neamul Românesc* și *Curentul*, adăpostesc în coloanele lor «precizările» dlui Valer Pop, fost ministru al justiției și actual conducător al societății de propagandă catolică, «Agru» numită.

Fostul ministru și fostul plenipotențiar, trimis la Roma să fixeze definitiv situația Statusului catolic maghiar ardelean, dl V. Pop, explică în articolele sale, până acum două la număr, cum s'a ajuns la încheierea acordului cu Vaticanul.

«Precizările» dlui V. Pop sânt, în mare parte, răfueii personale cu dl O. Ghibu, care va continua probabil «punerile la punct», cevaș mai utile pentru opinia publică, decât ale fostului său colaborator, ajuns plenipotențiar însărcinat să ia contact cu Vaticanul.

În expunerile sale din ziare, dl V. Pop se declară «complet satisfăcut» de rezultatele obținute.

Care sânt aceste rezultate «satisfăcătoare» ale acordului?

Eată-le, în rezumat:

1. A desființat autonomia și personalitatea juridică a statusului catolic ardelean;

2. Averile sânt atribuite în proprietatea fondurilor, și sânt întrebuințate în scopurile prevăzute în actele donatorilor (?);

3. Se asigură (!) controlul statului și al mitropolitului catolic din București.

Va să zică, rezultatele acțiunii dlui V. Pop sânt cât se poate de îmbucurătoare și de trandafirli... pentru statul român.

Cercetând însă mai de-a-proape acordul, rezultatele se prezintă cu totul în altă culoare:

1. Desființarea, dela punctul prim, nu-i alt ceva decât o schimbare de nume: Statusul, conform Art. I din acord, se transformă în «*Constituția diecezei catolice de rit latin de Alba-Iulia*», ale cărui decizii sânt valabile și executorii cu aprobarea *Ordinarii*, a episcopului catolic din Alba-Iulia;

2. Despre averile din punctul al doilea, *acordul* dispune, în Art. V: «*Toate bunurile ce se găsesc la data de 1 Ianuar 1932 în posesiunea și sub administrarea aceluși «Status Romano-catholicus Transylvaniensis», sânt bunuri cu caracter eclesastic și vor fi întrebuințate conform destinațiunii lor inițiale numai pe teritoriul actual al Diecezei catolice de rit latin de Alba-Iulia.*»

Aceste dispoziții vor fi aplicate chiar și asupra fondurilor *Orfelinatuului Terezian din Sibiu*, «*afară numai*» — zice acordul în Art. VI — *dacă instanțele judecătorești nu vor decide în alt fel în mod definitiv*...

Dar instanțele judecătorești, tribunalul și Curtea de casație, au adus sentințe nefavorabile statusului. Curtea de casație a hotărât: Statusul romano-catholic ardelean *nu are drept de proprietate asupra averii fundamentale*, căci dreptul de administrare nu constituie drept de proprietate, nici nu poate servi ca bază de uzucapiune. Instituția tereziană din Sibiu e fondată de Maria Terezia, și în acel orfelinat și-au făcut creșterea și educația și copiii *ortodoxilor* români ardeleni, în considerare că fundația a fost întemeiată pentru creșterea orfanilor fără considerare la religia și naționalitatea lor.

Cu toate acestea acordul, în Art. V, declară Fondul Orfelinatuului Terezian ca bun *eclesastic* întrebuințat de Consiliul diecezei catolice din Alba-Iulia și de Ordinarii ei; iar în Art. următor, în contradicție cu cel precedent, se face o rezervă oarecare: «*numai dacă instanțele judecătorești nu vor decide în alt fel*», — pe când ele de fapt au adus hotărârea, pe care o cunoșteau și alcătuitoarii convenției dela Roma.

3. Cât privește controlul statului, control «asigurat» prin acord, se știe că la Seghedin b. o. sânt susținuți, din fondul statusului catolic, numeroși studenți, cetățeni români, de origine maghiară, ca să-și facă educația *iredentistă*. Controlul statului român îl va eluda ușor și «consiliul», care ia locul «statusului».

Acestea sânt rezultatele *reale*, și nu acelea care le înșiră articolele semnate de omul decorat al papei.

Din cele expuse, putem constata din nou greșala enormă comisă de guvernul trecut, care deși Concor-

datul nu pomeneste de «statusul» nerecunoscut niciodată de Vatican, — totuș a trimis la tratative, pentru acordul cu Vaticanul, tocmai persoana cea mai puțin indicată, pe dl V. Pop, înrolat în propaganda catolică din țara noastră și luând parte activă în mișcarea confesională greco-catolică.

Cum a rezolvit însărcinarea, o arată acordul publicat: plenipotențiarul nostru n'a luat în seamă, că toate guvernele *ungare*, care au controlat administrarea fondurilor statusului, au statuit că *proprietarul fondurilor este statul ungar*, și nu biserica Romei, și că bunurile, administrate de statusul catolic nu erau de caracter eclesastic, cum binevoeste a le declara acum acordul — între papa și guvernul român.

In jurul cazului dela Blaj

Un val de indignare se ridică în mijlocul credincioșilor noștri contra faptul că primăria Blajului, la îndemnul venit din afară, împiedecă cu poliția, construcția capelei ortodoxe de acolo, pe propriul ei teren.

Pe noi nu ne mai revoltă faptul, ci mai degrabă ne inspiră un sentiment de milă față de prostia ome-nească.

Asemenea tăptuiri pare că se apropie de ororile închiziției medievale, de crimele contra libertății conștiinței, de pornirea de a opri cu torța propagarea idelilor în desvoltarea procesului social...

Dacă pozițiile morale pe care se întemeiază răsboinicii blăjeni nu sânt prea șubrede, de ce-i supără atât de mult zidirea viitoare capelei ortodoxe?

E ceva nemaipomenit că în țara cu un popor ortodox tolerant pentru toate cultele, se desfășoară intoleranța spiritului fanatic al papistășiei de pe vremuri...

Și totuși, în cele din urmă Blajul va trebui să înțeleagă nedreptatea jignitoare ce ni-o face.

Ca raport la cele întâmplare în Blaj, Societatea ortodoxă a femeilor române a adresat dlui ministru al

Instrucțiunii și cultelor următorul protest:

«Societatea ortodoxă națională a femeilor române, cercetând cazul cu biserica ortodoxă din Blaj și confrimându-se cele ce s'au scris în ziare, protestează față de atitudinea, care jignește conștiința românească și atinge grav libertatea cultului.

Ce se petrece la Blaj este un precedent ce nu își are rațiunea de a fi, mai ales în țara în care majoritatea națiunii este ortodoxă.

Guvernul este dator să ia măsurile cele mai grabnice, ca biserica ortodoxă din Blaj să se ridice în locul ce i se cuvine și unde este chemată a asigura ocrotirea sufletească pe care statul român o datorează în primul rând creștinilor ortodocși și bisericilor ortodoxe, ce întrupează crezul statornic al poporului nostru».

Adresa primăriei, care a adus hotărârea rușinoasă de-a refuza eliberarea autorizației de construcție, cerută de parohia ortodoxă din Blaj, este următoarea:

«Având în vedere că, prin cererea înregistrată la Nr. 1099/1932, parohia ortodoxă română din Blaj a solicitat autorizație de construcție la proprietatea sa din strada Avram Iancu 1, pentru zidirea unei capele;

Având în vedere că parohia ortodoxă română este proprietara terenului «Aleiu», unde voește a clădi, prin donațiunea din partea comunei Blaj;

Având în vedere că acest teren cu Nr. top. 82, cu titlul de bun public, nu este înregistrat în nici o carte funduară (!), deci nu-i este arătată niciări suprafața exactă (!);

Având în vedere că terenurile cu titlul de bun public figurează numai în așa numitele «cărți funduare centrale» cari și astăzi se găsesc la *Budapesta* (!) iar întinderea exactă numai din acele foi se poate stabili (!?!);

Având în vedere că imobilul, care formează obiectul donațiunii, fiind patrimoniu public, este proprietatea statului, deci singur statul avea dreptul și puțința de a face donațiunea, iar nicidecum comuna Blaj (!);

Considerând că actul de donație ca aparență legală, este atât ca formă cât și în drept, ilegal (!?!), deci inexistent și fără efect (!?);

Având în vedere că chestiunea fiind supusă delegațiunii consiliului comunal, prin rezoluția Nr. 285 din 13 Iulie a. c., a dat următoarea hotărâre:

credincios din parohia sa. O abatere cât de mică dela datoria sa este o întunecare parțială a nimbului ce-i încunjoară ființa. Și cât este de greu acest lucru, mai ales când ai de luptat cu oameni cari nu te înțeleg, fie din cauză că au împietrit în necredință, fie din ignoranță. Din partea acestor oameni, preotul primește adeseori răspunsuri brutale, ce-l deziluzionează. Deaceia adeseori citești pe fețe de preoți povestea unei crude și lungi suferințe. Un val de umbroasă melancolie le acopere întreaga făptură. În privirea bolnavă, a unui preot deziluzionat, palpăie ceva din nostalgia vulturului cu aripi tăiate.

Așa-i preoțial Așa o văd și printre rândurile tale. Ai îmbrăcat haina, să știi, dragul meu prieten, nu mergi la cântec și joc; mergi la suferință și lacrimi. Neglijezi familia pentru preoție. Soția și copiii trec pe al doilea plan.

Dar greu suferințelor va fi și mai amar când ai să întâlnești chiar preoți, nedemni, cari bagatelisează viața de sacrificiu dusă de un frate

al lor de misiune.

Calomniul turbură adeseori viața fără de prihană a preotului neprihănit. Nu degeaba zice vorba bătrânească: de-ai străluci ca soarele, și lumea tot te înegrește. Însă oricât va fi împroșcat cu noroiu, el atinge *haina* și nu sufletul. E mișcătoare în această privință confesiunea sf. apostol Pavel privitor la apostolatul său: În ostenele mai mult, în bătăi mai mult, în închipuirii peste măsură, în primejdii de mai multe ori. Dela iudei, de cinci ori am luat patruzeci de bice, fără unul. De trei ori am fost bătut cu vergi; odată am fost împroșcat cu pietre; de trei ori s'a sfărâmat corabia cu mine; o noapte și o zi m'am sbătut în mijlocul mării. În călătoriile — de multeori, în primejdii pe râuri, în primejdii din partea tâlharilor, în primejdii din partea neamului meu, în primejdii din partea păgânilor, în primejdii în orașe, în primejdii în pustie, în primejdii pe mare, în primejdii între frați mincinoși; în osteneală și în muncă, în privegheri prea adesea, în foame și în sete, în po-

sturi de multeori, în frig și în golă-tate. (2 Cor. 11, 23 ș. u.).

Prin apăsarea suferinței se formează spiritul de jertfă ca și pietrele prețioase sub greutatea munților. Și când ea va fi mai grea de îndurat pentru cel doborât sub povara ei, gândul lui însângerat se va întoarce o clipă la legiunile de martiri cari au fertilizat cu sângele lor ogorul creștin. Și din suferința lor, preotul căzut o clipă sub povara crucii lui, va lua odihnă și alinare ca și Divinul Crucificat care pe acelaș drum de durere își ștergea sudorile de sânge pe mahrama întinsă cu pietate de o sfântă femeie — pe nume Veronica.

Așa gândești și tu, și eu despre preoție, acum când citesc veștile primite dela tine. Și dacă îți scriu, o fac nu cu gândul de a te descuraja. Știu că iei povara aceasta, hotărât să cinstești haina, iar nu să dovedești insuficiența pe care dacă până acum nu le-ai cunoscut, se poate să te pân-dească unde nici nu gândești. Vei călca pe spini și vei simți prea rar flori învâluindu-ți picioarele; vei gusta

amar mult și vei pierde pentru multă vreme senzațiile dulci pe care ți le dă izbânda ușor câștigată. Vei vărsa lacrimi și cu ele vei uda sămburele victoriei finale, dobândind, după osteneală multă, cunună care nu se vestește a vieții veșnice.

Să nu uiți niciodată că numai cunoașterea *realității* — în marginile căreia vei munci mult să o faci mai bună — schimbă în argint banii mărunți ai învățaturii dela școală. Coborâ la ea dela înălțimea splendidei platforme care poartă năzuințele tale, implântă adânc în trupul ei undele minunate ale sufletului tău și așa, pătrunsă de tine, răpește-o cu tine spre ceruri. Și atunci, din puiul de vultur de astăzi, mâne vei fi asemenea unui splendid stăpân de piscuri alpine care nu mai vrea să cunoască primejdia tăierii aripilor.

Al tău, întru prietenie frate,
Grigorie T. Marcu.

Organizați
Oastea Domnului

Respinge cererea pentru eliberarea autorizației și decide totodată ca această chestiune să fie supusă spre o nouă deliberare consiliului comunal, pentru a se decide și cere autorităților administrative competente anularea actului de donațiune!

Având în vedere drepturile ce ne sânt conferite prin legea pentru organizarea administrației locale, noi Leon Maior, primarul orașului de reședință Blaj, decidem:

Denegăm eliberarea autorizațiunii de construcție solicitată de parohia ortodoxă română pentru edificarea unei capele pe terenul numit «Aleia».

Impotriva acestei deciziuni, potrivit legii administrative, cei interesați pot face contestație, în termen legal, la comitetul local de revizuire Cluj.

DI secretar general este încredințat cu executarea prezentei deciziuni.

Primar: (ss) L. Maior

Secretar general: (ss) Cornel Pascu.

Documentul, foarte grăitor, arată mentalitatea cercurilor intolerante dela Roma mică, mai catolice decât papa.

Rămâne acum să mai hotărască în chestie și «comitetul local de revizuire Cluj».

Dreptul de a libera diplome de licență

— Cerem tratament la fel! —

E cunoscut felul clandestin, prin care emisarii Vaticanului strecuraseră, într-o ședință de noapte a Camerei deputaților, amendamentul la legea învățământului universitar, pentru înființarea unei facultăți de teologie catolică în cadrul universității din București.

Sânt cunoscute și protestele ce au urmat a doua zi, când s'a aflat fapta: însuși rectorul universității din capitală a ridicat energic cuvânt, în numele senatului universitar, împotriva amendamentului nenorocit; căci o facultate teologică catolică pe lângă universitatea din București este și rămâne absolut lipsită de senz într-o țară ortodoxă ca a noastră.

Acum, în considerare că realizarea dispoziției din faimosul amendament deocamdată nu poate urma, consiliul de miniștri a hotărât, zilele acestea, să acorde academiei teologice din Blaj dreptul de a libera diplome de licență.

Prea bine!

Nu poate să ne supere acordarea acestui drept, — dacă și academiile teologice ortodoxe din țara

aceasta vor fi împărțite de același drept d'a liberă diplome de licență.

În caz contrar însă, va trebui să repetăm, că greco-catolicii Blajului sânt earăș favorizați și privilegiați, în vreme ce ortodocșii sânt din nou neglijăți și jigniți din partea stăpânilor patriei române!

Apel literar

«Astra» literară și științifică a hotărât să publice o istorie a literaturii române-ardelenești: 1850—1916.

Cu adunarea și coordonarea materialului m'a însărcinat pe mine.

Dintre scriitorii acestei epoci trăesc mulți, care ar putea contribui cu lămuriri despre sine și alții (prieteni literari). Li rog să ne ajute colaborând. Și anume:

1. scriindu mi date biografice exacte (cât se poate mai amănunțite);
2. indicând revistele și ziarele, în care-au publicat (și cele «provinciale»); lămurind și multele pseudo-nime;
3. trimițând exemplare din operele lor;
4. dând lămuriri despre dezvoltarea lor și influențele suferite; c'o vorbă: dând lămuriri folositoare dreptei înfățișeri a figurei lor.

Vorba este ca dintr'un tot mai însemnat decât se crede, evoluția literară-ardelenească — anterioară unității naționale — să apară cât mai clară.

Despre literații morți aș cei bucurous documente, înapoindu-le după cetire. În vorba literați cuprind și pe femeii!

G. Bogdan-Duică

Adresa: În August și Sept.: Sibiu, Tribunei 15. Apoi: Cluj, Berde 4.

Nota redacțiunii. Ziarele românești din Ardeal etc. sânt rugate a reproduce acest apel.

La școala textilă a statului în Ciznădia, de lângă Sibiu, se primesc înscrieri pentru anul prim și al doilea. Se cere absolvirea cursului primar; cei cu 3 clase gimnaziale se primesc în anul al doilea. Taxele școlare nu trec peste o mie de lei. Elevii pot lua masa în cantina școlii pentru suma de 4 sute lei lunar. Cursul durează cinci ani. Absolvenții pot ajunge: conducători de industria textilă, funcționari în birouri de import și export, precum și în magazinele comerțului de textile ș. a.

Intristata doamnă șoptea:

— Luminează Precurată și sufletul lui rățacit, să fugă dela deșarta amăgire a lui Allah...

Vlădica-și alinta sfielnic glasul:

— Tu ești cartea minunată ce porți pe paginile tale înțelepciunea nemincinoasă a vieții...

Indurerata Elena murmura:

— Învață și sufletul lui nenorocit, această înțelepciune minunată, să nu mai rățacească pe drumurile fărădelegilor, ci să se apropie de drag Fiul Tău, Isus.

Macarie iar glăsu:

— Tu ești breazda în care a crescut spicul cel de aur, Hristos care hrănește toată lumea...

Jalnica văduvă se rugă domol:

— Hrănește și sufletul lui flămând, cu pâinea vieții veșnice...

Slujitorul Domnului cântă mai departe:

— Tu ești vița cea aleasă, care ai crescut strugurul de taină, prin care se potolește omenirea însetată.

Indoliata mamă oftă:

— Potolește și setea sufletului

INFORMAȚIUNI

Dela prefectura județului Sibiu. Orașul și județul Sibiu exprimă mulțămiri cetățenilor județului și orașului acestuia pentru felul cum și-au manifestat devotamentul față de augustul Suveran al românilor în zilele de 24 și 25 Iulie 1932, când M. Sa a vizitat orașul și județul nostru. Prefectura și primăria mulțămesc totodată autorităților și particularilor, cari prin munca lor au contribuit la reușita deplină a serbărilor atât privitor la primirea Suveranului, cât și la întocmirea frumosului conduct etnografic din Săliște.

Ungurii noștri despre Ungaria. Afișe, răspândite în orașe ardelenice, cer ungarilor să boicoteze «Ungaria magnaților criminali». Afișele spun: «Blestemat să fie acel maghtar care mai gândește la iredentism. Nici o revizuire în favoarea Ungariei. Datoria noastră, a maghtarilor din Ardeal, este să luptăm alături de români contra orărei tendințe revizioniste»... — Așa trebuie să răsune glasul poporului deșteptat.

Ieslea unde s'a născut Mântuitorul. La biserica Nașterii Mântuitorului, în orașul Betleem, s'au făcut săpături nouă sub acest sfânt locaș și s'a dat la iveală o nouă peșteră care se crede a fi cea adevărată.

Studentimea transilvăneană dela Universitatea din București, constituită în Federația Cercurilor Studentești Transilvănene «Avram Iancu», ține primul pre-congres general în 15 August 1932 (sfânta Maria) în orașul Brad, județul Hunedoara, cu interesante rapoarte culturale și un festival artistic.

Bani noi. În toamnă se vor înlocui vechile bărtii de o mie lei, punându-se în circulație alte bancnote, nouă.

Academia de înalte studii agricole în Cluj primește înscrieri la cursuri. Cei ce doresc să capete burasă, vor depune examenul în 21 Octombrie 1932 Informații se cer direct la Academia.

Biserici rămase. Ancheta, făcută asupra bisericilor din Moscova bolșevicilor, constată că din 560 sfinte lăcașuri câte erau înainte de război, au mai rămas acum abea 56 biserici; restul de 504 a fost transformat în cantine, cercuri muncitorești ș. a.

Meditații*

«Unde este fratele tău?»
Facere 4, 9.

Întrebarea aceasta, cu care a certat Dumnezeu pe Cain care-și ucisese din invidie pe fratele său, o auzim și noi foarte des. Este o întrebare pe care o pun părinții fratelui sau surorii mai mare. Unde este fratele tău? Răspunsul urmează îndată, căci, cei mai înaintați în etate simt în mod instinctiv că ei au paza fraților lor. Se poate oare un rol mai frumos? și cu câtă plăcere nu veghezi asupra aceluia cari-i iubești.

Astăzi Dumnezeu ne adresează tuturor această întrebare solemnă. Unde este fratele vostru? făcându-ne să înțelegem prin aceasta, mai întâi, că în Hristos oamenii sânt frații noștri. Conștiința fiecăruia mai măturisește acest lucru, iar Evanghelia îl proclamă cu toată tăria. Lucrurile stând așa, să încercăm a da răspuns întrebării eterne: Unde este fratele vostru?

Eu, va răspunde unul cu ochii scăldați în lacrimi: durere, mi-am perdut fratele.

Acest copil, acest prieten, acest servitor, eu nu am veghiat asupra lor; i-am lăsat să se rătăcească, să se peară; mai mult chiar, i-am împins în prăpastie, prin cuvintele și exemplul meu. Da, plânge, greșala-ți este mare, căiește-te și caută scăpare la Acela care în Hristos, îndepărtează dela noi, toate fărădelegile noastre.

Eu, zice un altul, eu nu știu ce s'a ales de fratele meu. Nici nu mă ocup de el. Eu nu sânt nici de cum și nu vreau să mă angajez în păzitor al acelor ce trăiesc în jurul meu...

Celui care astfel vorbește să-i răspundem, că n'a înțeles nici o urmă din ceea ce este viața creștină, nici din solidaritatea, care ne ține strâns legați unii de alții. Să cerem lui Dumnezeu un suflet care să se știe înfrățit!

Ferițiți în fine aceia cari, plini de smerenie vor putea zice: eu am păzit pe fratele meu, am îndepărtat ispita dela el; i-am dat sfaturi și exemple bune; mai mult l-am călăuzit la bunul și Dumnezeescul Păstor, care singur știe să păzească bine, și să măntuiască. Gh. Secaș.

* Adaptări după autori diferiți, din limba germană și franceză.

Nu-ți lăsa credința!

— Schiță istorică din viața lui Iliș Apostatul —

Văduva Doamnă Elena Rareș, cu părul de fuior îmbrobodit în vâl cernit ca scrumul, Ingenunchea sfielnică în biserica domnească din Suceava la Adormirea Maicii Domnului, iar evlaviosul vlădică Macarie căuta cu duioșie paraclisul Maicii Domnului și glasul său lin plutea domol sub bolta înflorită.

— Preasfântă Marie, Maica lui Dumnezeu, tu ești potirul care ai purtat trupul și sângele Domnului...

Cântecul sfielnic se strecoară ușor în sufletul îndurerat al Doamnei, ochii plânși și-i pirona în ochii blânzi ai Precuratei, care o priveau cu milă, din icoana împărătească, și limba arsă a văduvei îngâna:

— Poartă grăjă, Născătoare nuntită și de biet fiul meu, Iliș, care se cheamă azi Mahmet.

Cântecul arhierului curgea

— Tu ești sfeșnicul de aur, care ai purtat Lumina cea Dumnezească...

său prihănit cu apa bună a vieții, pe care a isvorât-o lumii Acela, care din tine s'a născut...

Slujba urmă:

— Tu ești strunga, ce-ai ocrotit mielusăua cea de jertfă...

Ruga ei răsună:

— Ocrotește și sufletul lui de năvala păcatului. Mântuește-l din ispita Sтамbulului... Fiul meu cel mort, Mahmet, să-mi vie iar la casă, să-mi învie iar ca: dreptcredinciosul Iliș...

...Să calce și el pe urmele părintelui său bun, a Măriei Sale Petru Vodă, care odihnește azi sub lespedea din Probota... Să-și îndrăgească iar alesul lui, neamul părăsit... Și țara lui uitată... Și neamul strălucit al strămoșilor slăviți, de care s'a lepădat, în clipa ispitirii grele...

II

Moslimul Mahmet slujea cu evlavie lui Allah și pășea cu stăruință pe urmele prorocului său Mohamed care-i cerea rugăciuni, posturi și milostenii felurite.

Și după cum se înconjură prorocul luminat cu Chadidja și lauda

și Aîșa și Fatima și alte zece soții cu chip ales, tot astfel își împodobî și el bogata lui casă din Sтамbul, cu cele mai frumoase femei, cari răsăriră pe țărmul azuriu al Bosforului. Și toată grija cea lumească, ce-i stăpâna cu țarie sufletul, se restrângea la vatră și la podoabele sale alese.

Acolo-și desmierda el inima în cântecele ieilor și în povestirile dulcele ale zânelor.

În amurgul frumos, din ziua Adormirii Maicii Domnului, când prinse a colinda zefirul și a șopti cu vrajă frunzele și a se ivi câte-o geană de lumină prin geamuri, prea frumoasa Maimuna începu a spune o poveste tovarășelor sale:

...Prorocul se veselea odată în casa soției sale dragi, Aîșa. Toată ființa lui era învăluită 'n bucurie.

Se înfrupta, cu câțiva oaspeți, din darurile de masă aduse de femeea-i drăgălașă. Le vorbea cu mândrie celor de față:

Eu încă-mi nutresc trupșorul cu mănăci. ca toți muritorii de rând, dar el nu va putezî în sânul pământului, ci se va înălța la cer, ajutat de putere dumnezească și iarăș voi veni mai târziu în lume, să judec viii și morții și să așez pe fiecare la locul său în lumea ce va să vie.

(Urmează). A. Nanu.

Nr. 5374 Școl.

Concurs

pentru primirea elevilor în Internatul arhidiecezan din Sibiu

Pentru primirea elevilor în internatul arhidiecezan pe anul școlar 1932—1933 se publică concurs.

În internat vor fi primiți în prima linie în mod *gratuit* orfanii săraci ai preoților și funcționarilor bisericești din arhiepiscopia ortodoxă de Alba-Iulia și Sibiu, orfanii cari cercetează vreuna din școlile medii, civile, comerciale sau școala normală din Sibiu; iar ca *solvenți* vor fi primiți cu preferință copiii preoților văduvi, apoi ai celorlalți preoți și funcționari bisericești activi, precum și orfanii și copiii altor părinți mireni din arhiepiscopie.

Ceice doresc să fie primiți de nou în acest internat, vor avea să-și înainteze cererile lor *Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu* până cel mult în *15 August a. c.*, însoțite de următoarele anexe:

1. Atestat de botez provăzută cu clauzula oficiului parohial concernent că petentul și de prezent este credincios al bisericii ortodoxe;

2. Orfanii de preoți vor anexa și un extract familiar extrădat de oficiul parohial cu indicarea numelui și etății tuturor membrilor familiei, a comunei bisericești unde tatăl a servit ca preot, data morții tatălui, precum și date precise și amănunțite cu *privire la averea mobilă și imobilă ce posedă*;

3. Atestat școlar în copie legalizată de oficiul parohial despre ultimul an de școală. —

Fiecare petent va avea să arate în petiție: la care școală vrea să se înscrie și în ce clasă?

Elevii cari au beneficiat de internat în anul școlar 1931/32, atât orfanii de preoți, cât și ceilalți, cari au dovedit purtare bună și spor îndestulitor la studiu, întru cât vor ca și în anul școlar 1932/33 să li se rezerve locurile, au până la același dat să arate în scris dorința lor Consiliului, anexând la cerere anexele de sub 1, 2 și 3, căci altcum locurile lor se vor ocupa prin alți reflectanți.

Taxa internatului pentru solvenți va fi: pentru fiii de preoți Lei 8000, pentru copiii mirenilor Lei 9000 pentru anul școlar întreg, care se va plăti în 4 rate egale și anume: la înscriere, la 15 Noemvrie, la 1 Februar și la 15 April.

Intrucât în decursul anului școlar s'ar dovedi, că această taxă nu este suficientă pentru acoperirea cheltuielilor de întreținere, ea se va majora după împrejurări, fiind cei primiți obligați a plăti diferența la termenul ce se va stabili de către Consiliul arhiepiscopesc.

Elevii primiți în internat vor fi obligați să aducă cu sine la înscriere următoarele lucruri: 4 cămăși de zi, 4 ismene, 3 cămăși de noapte, 4 perechi de ciorapi, 6 perechi obiele, 6 bafiste, haine de pat: saltea sau strâjac, țol ori plapomă, perină, 2 cearceafuri, 2 fețe de perină și 2 cverture de pat, 3 ștergere, 2 servete, 1 săculeț pentru rufe de spălat 40/50 cm., pâhar, cuțit, furculiță, lingură pentru supă și pentru cafea, 1 ceașcă pentru lapte, 3 farfurii, peptene, săpun, perie de dinți, perie de haine și ghetă, acc, ată, briceag — și hainele și încălțăminte necesară. Rufăria va trebui să fie însemnată cu numele întreg al elevului.

Toți elevii, primiți în internat, vor depune la început la administrația internatului, câte 1000 Lei, adică: Lei 300 în contul stricăciunilor, Lei 200 pentru baie, Lei 100 pentru medic și medicamente, Lei 300 în contul spă-

latului rufelor, și Lei 100 pentru bibliotecă.

Cei primiți în internat vor avea să trimită până la 31 August a. c. în contul taxei suma de Lei 2000, — altcum se vor considera de renunțați și vor fi înlocuiți cu alții. Această sumă — în caz de neprezentare nu se va restitu în nici un caz.

Internatul se va deschide cu începerea anului școlar, când toți cei primiți vor fi supuși unei vizite medicale.

Fetele nu se primesc în internat, ci numai băieți.

Preacucernicii preoți vor pune în vedere atât orfanilor de preoți, cât și altor elevi cari voesc să fie primiți în internat, să-și înainteze cererile la timp și însoțite de toate actele cerute în concurs, căci altcum cererile nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința Consiliului arhiepiscopesc dela 25 Iulie 1932.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu.

Nr. 67/1932

(16) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Nemșa, din protopopiatul Mediaș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Sesiune de 9 jug. cad. din care 2 jug. fânaț.
2. Locuință în natură.
3. Stola uzitată în parohie.
4. Lemne de foc care se vor cere dela comuna politică din pădurea comunală.

Concurenții își vor înainta cererile cu actele necesare subsemnatului oficiu protopopesc în termenul indicat, având a se prezenta cu prealabila încuviințare a protopopului la biserică spre a fi cunoscuți de popor.

Mediaș, 20 Februar 1932.

Oficiul protopopesc ort. rom. Mediaș în înțelegere cu consiliul parohial concernent.

Ioan Crăciun,
protopop.

Nr. 40/932.

(33) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a Copșa mică cu filia Proștea mare, protopopiatul Mediaș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela cea dintâi apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregire dela stat conform coalei B.
2. Casă parohială.
3. 3 $\frac{1}{2}$ jugăre pământ arător în materă și 5 jugăre fânaț în filie.
4. Câte 1 zi de lucru dela fiecare familie.
5. 2 sorți lemne de foc din pădurea comunală.
6. Stola uzitată în parohie.

Reflectanții își vor înainta cererile de concurs provăzute cu documentele necesare în termen subsemnatului oficiu protopopesc și se vor prezenta și în parohie spre a fi cunoscuți de credincioși.

Mediaș 5 Iulie 1932.

Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu consiliul parohial.

Ioan Crăciun,
protopop.

Nr. 36/1932 prot.

(34) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I-a Odorhei din protopopiatul Sighișoara se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela cea dintâi apariție în Telegraful Român a prezentei publicațiuni.

Venitele acestei parohii sânt:

1. Intregirea dela stat conform coalei B.
2. Stola uzitată în parohie.
3. Locuință în natură prin contribuția enoriașilor.
4. Sesiunea parohială de 32 jugăre arător, fânaț și pădure.

Se menționează că preotul va servi și de confesor militar și al închisoarei locale.

Reflectanții îndreptățiți își vor trimite subsemnatului în termenul dat petițiile de concurs provăzute cu documentele necesare, și cu avizul protopopului se vor prezenta până la fixarea termenului de alegere în parohie și în biserică la serviciul liturgic. Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Sighișoara, la 8 Iulie 1932.

Emilian Stoica
protopop.

Nr. 370/932.

(29) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III din Boz, protopopiatul Mercurea, se publică de nou concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Retribuțiile după acest post sânt:

1. Intregirea dotațiunii dela stat, conform coalei B.
2. Stola obișnuită.
3. Sesiune parohială 20 jugăre.

Reflectanții îndreptățiți la acest post își vor înainta cererile de concurs în termenul indicat oficiului protopopesc al Mercurei și se vor prezenta și în parohie, spre a fi cunoscuți de către popor.

Mercurea, 8 Iulie 1932.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Avr. S. Pecurariu
protopop

Nr. 288/932

(32) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II Beclean, protopopiatul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele la acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Casa parohială, cu grădină, curte și edificile economice.
3. Trei livezi de 1 jug. 1544 st. □ în Bărc, Bălcana, și prundul Oltului.
4. Folosința a celor 2 cimitere în mărime de 1 jug. și 1532 st. □
5. Venitele stolare stabilite în procesul verbal dela 5 Iulie 1931.

Cererile cu actele necesare să se înainteze subsemnatului oficiu, în termenul dat, și concurentul să se prezinte la biserică spre a fi cunoscut de popor.

Făgăraș, în 8 Iulie 1932.

Oficiul protopopesc ort. rom. Făgăraș în înțelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, la administrația ziarului:

Telegraful Român

Ad. Nr. 299/1932.

(31) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din Vâlcelele-bune, protopopiatul Hăteșului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariție în Telegraful Român.

Venitele la acest post sânt:

1. Salar dela stat conform coalei B.
2. Sesia parohială 5 $\frac{1}{2}$ jugăre fânaț și arător, și
3. Venite stolare.

Cererile de concurs cu actele necesare se vor înainta în termenul indicat oficiului protopopesc al Hăteșului, iar candidații se vor prezenta în parohie ca să fie cunoscuți de credincioși.

Hăteș, 12 Iulie 1932.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu Consiliul parohial.

Ieronim Ciocan
protopop.

Concurs

Se publică concurs pentru aprovizionarea internatelor celor două școli normale de băieți și fete din Sibiu, în anul 1932/33, cu următoarele alimente:

1. Carne de vită, de porc, de vițel, untură de porc, slănină crudă și afumată.
2. Făină calitatea I-a pentru făcerea pâinii, pentru gătit, gris.
3. Colonialele necesare internatelor.
4. Toate alimentele vor fi numai din calitatea I.

Ofertanții vor înainta ofertele până la 25 August a. c. la direcțiunea școlii normale de băieți Sibiu, unde se pot vedea condițiunile.

Sibiu, 10 August 1932.

(15) 1—3 Direcțiunea.

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de

Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană”

Prețul Lei 300.—, plus spese poștale Lei 20.—

Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comanda de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A apărut și se află spre desfacere la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Misterele spionajului

Spion și spioane celebre,

mijloace și procedee de spionaj, propagandă, terorism, etc.

de
GI I. Teodorescu și Cpt. A. Hristescu
Prețul Lei 100.—, plus spese poștale Lei 10.—

În editura Sfintei Mănăstiri-Neamțu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Prețul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul, plus spesele de poștă Lei 10, prin mandat postal.